

baar. Doch het is waarschijnlijk te achten, dat hier niet alleen de mucosa beschadigd is, doch ook de verdere lagen van den maagwand. Immers, er is sprake van inklemming tusschen de ingedrukte borstkas en de wervelkolom. Daarbij zal toch zeker niet alleen de mucosa beschadigd zijn. Er is een defect ontstaan, dat men niet met een kenmerkend ulcus ventriculi mag vergelijken. Een anatomisch onderzoek in het gebied van de perforatie ware noodzakelijk geweest. Dan had kunnen worden uitgemaakt in hoeverre de maagwand ook in diepere lagen beschadigd was. Nu dit uiteraard niet mogelijk is geweest, komt het mij voor, dat de gevolgtrekkingen waartoe schrijver komt, niet bewezen zijn.

Amsterdam, 20 Januari 1947

H. T. DEELMAN

EEN VEREENVOUDIGD ELECTROSHOCK-TOESTEL

Naar aanleiding van het onder bovenstaanden titel door C. KAPSENBERG in het *N.T.v.G.* van 18 Januari 1947 aanbevolen toestel moet ik met groote klem ont-raden dit apparaat te gebruiken. *Het is levensgevaarlijk toestellen voor gebruik op patiënten op een stadsnet aan te sluiten zonder dat bij de constructie van dat toestel allerlei veiligheidsmaatregelen in acht zijn genomen.*

Toepassingen als hier aangegeven zonder kennis der electriciteit en haar gevaren, zal meer electrocuties dan genezinger ten gevolge hebben, ook al zijn ze van te voren op een varken geprobeerd. Ik betreur het ten zeerste, dat dit stuk in het *N.T.v.G.* is opgenomen.

Amsterdam, 20 Januari 1947

J. VAN EBBENHORST TENGBERGEN

EEN VEREENVOUDIGD ELECTROSHOCK-TOESTEL

Onder bovenstaanden titel beschrijft collega C. KAPSENBERG in het *N. T. v. G.* blz. 146, 1947 een toestel, waarvan de constructie mij groote risico's voor het leven van den patiënt doet vreezen.

Electrode B (foutief met — (minus) gemerkt, het betreft hier immers wisselstroom, er is dus blijkbaar 0-leider bedoeld), is ten opzichte van „aarde" stroomloos.

Electrode A is echter tijdens het sluiten van den stroomkring met 120 volt wisselstroom tegen aarde belast. De hoeveelheid energie, die hierbij den schedel passeert, is inderdaad niet gevaarlijk, maar een zeer groot gevaar schuilt in den stroom, die via den schedel afstroomt naar een eventueele „aarde" gevormd door de aanraking van bij voorbeeld een voet van den patiënt met het ijzeren ledikant, dat op een vochtigen (tropischen!) tegelvloer staat. Immers een wisselstroom van 120 volt kan, de hartstreek passerende, met enkele milli-ampères den dood veroorzaken, zooals uit de voorbeelden in het Veiligheidsmuseum te Amsterdam onder andere blijkt. Het lijkt mij daarom noodzakelijk om tusschen het lichtnet en het toestel van collega KAPSENBERG steeds een transformator met *gescheiden* en goed geïsoleerde primaire en secundaire wikkeling te plaatsen. Een zoogenaamde spaartransformator is even gevaarlijk, daar ook hier op de secundaire wikkeling een spanning tegen aarde staat. Wil men onder de primitieve omstandigheden in Indië toch met dit toestel werken, dan zal men de uiterste zorg moeten betrachten om den patiënt van „aarde" geïsoleerd te houden: houten bed, de armen niet laten vasthouden door een verpleegster, tenzij met rubber handschoenen, en zoo voort. Daar het blijkt uit de ervaring van electro-technici, dat vroeg of laat steeds door samenloop van omstandigheden er een onverwacht goede „aarding" van het slachtoffer kan ontstaan, meen ik met den *grootsten nadruk* te moeten *waarschuwen* tegen een apparaat als dit, dat spot met de eenvoudigste regels der veiligheid zooals ze voor sterkstroom gelden.

Noordgouwe (Z.), 21 Januari 1947

P. W. K. LIGTHART